

Proloog

Mijn voetstappen echoën in een herkenbaar ritme terwijl ik 's nachts door de smalle straten van Begur loop. De hoge huizen zijn uit zandkleurige *pedra* opgetrokken; dikke muren van grove rotsachtige stenen. Het licht van de lantaarns werpt een gouden gloed op straat, alleen binnen branden er geen lampen meer. Iedereen slaapt. De houten luiken voor de ramen zijn gesloten.

Plotseling verandert de echo. Hij klinkt voller en lijkt een fractie van een seconde langer rond te zingen. Ik werp een blik over mijn schouder. Niets. Onbewust versnel ik mijn pas. De winkeltjes die 's middags hun handelswaar voor de deur uitstallen en kledinghangers met jurken aan de openstaande luiken hangen, zijn nu gesloten. Ook bars en restaurants hebben hun voordeuren dichtgetrokken. Begur is tot rust gekomen. Er lijkt iets te veranderen in het ritme van mijn voetstappen. Een kleine verschuiving, als spelers in een drumband die niet langer simultaan op het geitenvel van hun trommels slaan.

Weer kijk ik over mijn schouder. Er schiet een schaduw weg, of is het gezichtsbedrog? Niets is wat het lijkt in deze schaars verlichte straten vol doodlopende zijstraatjes en diepe portieken. Opnieuw versnel ik mijn pas. Hotel Aiguaclara kan niet ver meer zijn. Als mijn geheugen me niet in de steek laat, moet ik verderop rechts afslaan. Dan kom ik via een steegje

op het grote plein waar vast nog mensen zijn. Eenmaal daar kan ik ons hotel al zien. Ik wil me niet door angst laten leiden, maar mijn ademhaling versnelt en ik word licht in mijn hoofd. Gewoon doorlopen, spreek ik mezelf in stilte toe.

Een van de lantaarns brandt niet. Ik passeer het donkere stuk. Mijn achtervolger doet niet langer zijn best om gelijke tred te houden. Zijn voetstappen echoën de mijne. Ik durf niet om te kijken, maar voel de warmte van zijn lichaam vlak achter me. Een armlengte afstand, meer zit er niet tussen ons in. Hij kan me aanraken, mijn schouder pakken, mijn nek vastgrijpen, mijn benen onder me vandaan schoppen. Paniek schiet vanuit mijn middenrif omhoog en vult mijn borst. Plotseling kan ik mezelf niet langer in de hand houden en begin te rennen. Als in een tredmolen loop ik sneller, sneller en sneller, mijn blik onafgebroken gericht op de hoek waar het licht van het plein de steeg in valt. Daar zijn mensen, daar is het veilig. Maar het is nog zo ver weg.

1

Het verkoopcontract van onze duikschool valt met een zachte plof op de grond als ik een stapel T-shirts uit de kast trek. Ik zeg 'onze', maar er is allang geen 'onze' of 'wij' meer. 'Wij' hielden op te bestaan na een ruzie die met iedere verstrijkende minuut onze relatie dichter naar het eindstation bracht. Hier uitstappen, met die woorden in mijn hoofd ging ik 's avonds naar bed. En ik stapte uit. De volgende morgen. Direct. Nog voor het kokendhete water door het Nespresso-apparaat was gelopen, gooide ik de boodschap op tafel.

'Ik wil een echtscheiding.'

Smeken, boze woorden en weloverwogen zinnen, het hielp allemaal niet meer. Ik zag Michels frustratie groeien omdat hij voor het eerst sinds we elkaar hadden leren kennen geen controle meer over me had. Ik was er klaar mee. Geen cel in mijn lijf was nog langer gevoelig voor zijn azuurblauwe ogen, gebruinde biceps of de zwarte lok die steevast over zijn voorhoofd viel. Hij ging die ochtend al vroeg naar de duikschool met een: 'Zie je zo.' Een halfuur later sloeg ik aan het eind van de straat niet links af zoals gebruikelijk, maar rechts af en reed naar een echtscheidingsadvocaat. Terecht wimpelde de dame bij de receptie me af.

'Ik zie uw naam niet in de agenda staan,' zei ze.

Ik bleef volharden tot een vriendelijke juriste me hetzelfde

kwam vertellen, namelijk dat ik een afspraak moest maken. Twee maanden later was onze scheiding een feit. Vijf jaren van vreemdgaan en stiekem drugsgebruik en alle bijbehorende ruzies waren voorbij. Ik voelde me uitgewrongen, met het afval weggegooid, ook al ben ik degene geweest die het initiatief had genomen nadat het woordje ‘sorry’ een keer te vaak was gevallen.

Ik buk en pak het verkoopcontract van de houten vloer van onze – nee, mijn – slaapkamer. De duikschool was mijn droom, eentje waar Michel graag in meeding. Nu toont de neonverlichting op de gevel van onze school een andere naam en zijn de zeegroene kozijnen donkerblauw geverfd. Sinds die middag dat ik bij de notaris vandaan kwam, zit ik werkloos thuis. Officieel kamp ik met een burn-out, ik hou het zelf op een overdosis verdriet. Tranen verdampen niet, je moet ze vangen, koesteren en uiteindelijk loslaten.

Mijn iPhone danst over het glazen plaatje van mijn nachtkastje. Nicole – *advocaat*, staat er op het scherm. Ik weet waar ze over belt; het vonnis is geweest. De inkt van de scheidingspapieren was nauwelijks droog of Michel nam contact met me op. Via de app. De waslijst van maanden met verwijten, lieve woordjes, smeebedes en woedende reacties bleek geprint honderdachtenzestig pagina’s te zijn. Ik ken het getal uit mijn hoofd omdat Nicole het pak papier tijdens de rechtszitting waarin ik een straat- en contactverbod eiste op tafel voor Michels advocaat neergooide. De plof echode door de rechtszaal. In mijn ooghoek zag ik de wenkbrauwen van de rechter omhoogschieten terwijl Michels advocaat wit weg-trok. Op dat moment besepte de man dat het een verloren zaak was en bepleitte hij een ‘minnelijke schikking’. Ook daar heb ik nee tegen gezegd en nu heeft de rechter gesproken. Ik kan

er nog altijd niet over uit dat een relatie van twintig jaar zo heeft moeten eindigen, alsof ik al die jaren in een leugen heb geloofd. In de fantasie van een gelukkig huwelijk, want eerlijk gezegd, ik heb geen idee of hij er altijd al vriendinnen op nahield, of dat het iets was van de laatste jaren.

Het scherm van mijn iPhone springt weer op zwart. Met trillende vingers pak ik het toestel en ik ga op de rand van mijn bed zitten. Ik wil Nicoles oproep negeren – mijn kop in het zand steken – maar besef gelijktijdig dat het onzinnig is. Ze zal terugbellen en uiteindelijk gooit de postbode een envelop in mijn brievenbus met het logo van haar kantoor erop.

‘Deze zaak winnen we,’ fluisterde ze vlak voor de zitting van het contactverbod in mijn oor om me moed in te spreken. Toen we de rechtszaal weer uit liepen, herhaalde ze haar woorden luid en duidelijk genoeg voor de tegenpartij om het te horen. Michel draaide zich om. In zijn ogen las ik woede, maar daarachter school nog iets. Teleurstelling. Het maakte dat ik me ongemakkelijk voelde.

En nu ligt er een vonnis. Hoe zijn we in twintig jaar tijd van ‘ik hou van je, trouw met me’ naar de eis van ‘een boete van vijfhonderd euro per keer dat meneer het straat- en contactverbod overtreedt’ gegaan? Waar was het gesprek opgehouden en waren we lijnrecht tegenover elkaar komen te staan als twee bokkers in een ring? Dat is niet pas begonnen na die eerste nacht waarin hij wegbleef, maar al veel eerder, vlak nadat we de duikschool waren gestart. Hebben we ons te veel laten meesleuren in de ratrace van geld verdienen en zijn we vergeten dat we ook nog een leven hadden buiten ons werk? Ik in ieder geval.

Mijn toestel begint weer te trillen. Deze keer tik ik wel tegen het groene hoorntje. ‘Met Elles,’ zeg ik schor.

‘Hé Elles, met Nicole. Ik heb goed nieuws.’

Mijn schouders zakken een meter naar beneden. Ineens krijg ik weer lucht.

‘De rechter heeft ons verzoek toegewezen en dat betekent dat Michel Vandenberg met ingang van vandaag zich niet bewust binnen een straal van honderd meter van jou mag begeven noch op enigerlei wijze contact met je mag opnemen. Andersom geldt dat jij hem daartoe niet mag uitlokken.’

Alsof ik dat van plan was.

‘Dank je wel,’ zeg ik. Mijn stem klinkt anders, zelfverzekerder en minder iel dan de afgelopen maanden.

Nicole gaat nog even in op de inhoud van de uitspraak, maar haar woorden glijden als water langs mijn rug. Deze boodschap is het startschot om mijn leven opnieuw in te richten en de jaren met Michel achter me te laten. Terug naar af. Hij mag niet langer ’s avonds vanaf de overkant naar mijn appartement staren, minutenlang aanbellen of me op straat proberen aan te klampen en de volgende keer dat hij het in zijn kop haalt om me klem te zetten in een parkje of op het station, volgt er een fikse boete. Ik wil niet met Michel praten, wat hij ook te zeggen heeft, maar dat leek nooit tot hem door te dringen.

Nadat Nicole heeft opgehangen blijf ik kort voor me uit staren. De verkoop van de duikschool heeft me een flink spaarsaldo opgeleverd, geld dat ik kan investeren in mijn toekomst. Het appartement waarin ik na de echtscheiding ben blijven wonen, huurde ik al voor Michel en ik letterlijk tegen elkaar aan botsten in poppodium Bitterzoet in Amsterdam. Ik was er met Linde, een klasgenoot van het CIOs, en hij had een bachelorparty van zijn beste vriend Rogier. Ze kwamen uit Aerdenhout, vertelde Michel. Linde en ik reageerden lacherig

op die boodschap. Corpsballen uit villa's, terwijl wij waren opgegroeid in Amsterdam-Oost. Nu hip, toen een achterstands-
buurt. We verschilden in alles van elkaar, Michel en ik. Dag en
nacht, noemde mijn moeder ons omdat mijn haar lichtblond
is. Die uitspraak bleek een voorspelling te zijn. Achteraf ge-
zien had ik veel eerder moeten beseffen dat magneten elkaar
kunnen aantrekken of afstoten en dat laatste gebeurde. Veel
te laat. Nu ben ik achtendertig. Ik heb geen kinderen, geen
relatie, geen duikschool, geen... dat laatste kan ik zo snel niet
invullen, al was het alleen maar omdat er ook heel veel is wat
ik wél heb. Een goede vriendin bijvoorbeeld, Regina, met wie
ik dit vonnis ga vieren in een hippe tent in Oost.

Ik tik een appje naar haar – *vonnis ontvangen, toegewezen* –
en gooi mijn iPhone op bed. Daarna rek ik me uit. Er valt een
zonnestraal voor mijn voeten op de grond die ik ervaar als een
boodschap en ik schrijf hem toe aan een hogere macht. Joris,
mijn Maine Coon, kringelt rond mijn enkels. Ik kriebel kort
in zijn nek en pak de stapel T-shirts die ik zocht. In de keuken
gooi ik ze in de vuilnisbak. Het logo van de duikschool staat
erop. Wat moet ik er nog mee?

De deur staat open en ik loop naar buiten. Leunend op de
rand van het balkon kijk ik de straat in. De barman van het café
aan de overkant zet de parasols op zijn terras uit, bij de boek-
handel ernaast staan een paar vrouwen met elkaar te praten
voor de ingang en er steekt een moeder met een kinderwagen
over op het zebrapad. Ik kijk graag naar het stadse leven. 'Eitje,
ontbijtje', was het verkoopargument van de verhuurmakelaar
toen ik dit appartement ruim twintig jaar geleden voor het
eerst bezocht. Ik heb nog nooit buiten ontbeten, maar dat ga
ik morgenochtend wel doen.

Linde viel net zo hard voor Michel als ik. Bam. Alsof onze

benen van rubber werden toen we de *stage*-lampen in Bitterzoet in zijn ogen zagen glinsteren. Ze heeft het me nooit kwalijk genomen dat ik er die avond met hem vandoor ging. Jaren later kwam ik haar tegen in de Kalverstraat terwijl ze een buggy voortduwde. Ze liet me haar trouwring zien en zei dat ze gelukkig was. Bij mij waren toen de eerste barsten in mijn relatie al verschenen. We waren uit elkaar gegroeid, Linde en ik, en dat maakte me verdrietig.

Regina leerde ik een halfjaar geleden kennen. Ook zij was single, net als ik. Ze had mannen opgegeven na een reeks mislukte Tinder-dates en een halfbakken relatie met een zelfbenoemd kunstenaar die er zijn eigen ideeën over schildertechnieken op nahield.

‘Kun jij je nog herinneren dat we vroeger ecoline met een oude tandenborstel over een zeef moesten wrijven op de kleuterschool?’ vroeg ze me op een avond in een barretje in Oost. ‘Mijn designermeubels waarvoor ik financieel op mijn tandvles heb moeten lopen, zien er dus nog steeds bespat uit. Lucas vond het prachtig.’

Lucas was de kunstenaar. Na het ecolinevoorval heeft ze hem de deur uitgezet.

Ik open het scherm van mijn iPhone en ga naar WhatsApp in de hoop dat Regina al heeft gereageerd op mijn voorstel en inderdaad.

16.00 in het Badhuis?

Met een duimpje geef ik aan dat het prima is. Even later trek ik de voordeur achter me dicht en loop de trap af. Ik heb geen zin om nog uren in mijn eentje binnen te zitten en te malen.

Een verdieping lager gaat er een deur open.

‘Ga je uit, kindje?’

Het is mijn drieëntachtigjarige buurvrouw voor wie ik af en

toe boodschappen doe als het slecht weer is. Andersom is ze mijn vaste kattenoppas. Joris is gek op haar. Als ze zo'n vraag stelt, weet ik al hoe laat het is.

‘Wat kan ik voor u meenemen?’ vraag ik.

Ze duwt me een handgeschreven boodschappenbriefje en een portemonneetje in mijn hand. ‘Ik heb de pincode erbij geschreven.’

Onnodig, want die ken ik allang uit mijn hoofd, maar ik zeg er niets van. Buurvrouw is een lieverd die ieder luidruchtig feestje boven haar hoofd heeft geaccepteerd. Tegenwoordig is het stil.

‘Het komt goed,’ beloof ik haar.

De deur gaat weer dicht. Tot vier uur heb ik niets beters te doen dan rondhangen in de stad. Even op en neer naar Albert Heijn om de hoek is een prettige afleiding.

Beneden in de portiek ligt de goot bezaaid met roodbruin blad, hoewel het pas eind augustus is. Ik open mijn brievenbus. Er ligt een witte envelop in waar geen naam op staat. Zonder nadenken scheur ik het papier open en ik zie een lichtgrijs randje. Mijn hart mist een slag. Er is niemand in mijn familie of kennissenkring zo ernstig ziek dat ik een rouwkaart had verwacht. Met trillende vingers trek ik de kaart eruit en sla hem open. *Elles*, is het eerste woord dat ik lees. De kaart glijdt uit mijn hand en belandt op de grond. Ik staar naar mijn naam. *Elles*. Het staat er echt. In grote, zilvergrijs gedrukte letters.

2

Ik vis de kaart tussen de vroege herfstbladeren vandaan. Er zat nog iets in de envelop, wat nu op de grond ligt; een gouden armbandje. Er is maar één zo gek om dit naar me toe te sturen: Michel. In de twintig jaar dat we bij elkaar waren, kocht hij iedere onzinnige ruzie en iedere misstap af met goud, alsof ik een kind was dat zoetgehouden moest worden met een cadeautje. Het leverde de laatste jaren steeds meer walging bij me op, maar nu, met die rouwkaart erbij, gaat hij veel te ver. Ik pak het armbandje van de grond en laat het in de envelop glijden. Niet goed wetende wat ik hiermee doen moet, behalve Nicole bellen.

Onder mijn naam staat een gedichtje in een krullerig lettertype, de tekst maakt me misselijk. Ik bekijk de envelop. Er zit geen postzegel op. Hij moet hem zelf in mijn brievenbus hebben gegooid. Ogenschijnlijk kalm duw ik ook de kaart terug in de envelop en berg hem op in mijn tas. Vanbinnen razen mijn emoties alle kanten op als ik naar Albert Heijn loop. Met iedere stap heb ik het gevoel dat Michels ogen me volgen, dat hij ergens in een portiek staat te wachten, of zich achter een schap in de winkel heeft verstoppt. Het zou typisch Michel zijn om zo'n vonnis hoe dan ook te negeren. De wereld draait per slot van rekening om hem, denk ik er cynisch achteraan.

Als ik een halfuur later de boodschappen aan de buurvrouw

overhandig, zegt ze: 'Je ex-man is zojuist langsgekomen. Ik hoorde iemand op de trap lopen en zag hem door het spionnetje.'

Ik wist het.

Boos en verdrietig tegelijk wacht ik bij de tramhalte tot lijn 4 komt die me naar Oost brengt. Ondertussen weigeren mijn hersens om stil te staan. Michel is degene die besloot vreemd te gaan, waarom kan hij me dan niet loslaten?

Het is druk in de tram, alle zitplaatsen zijn bezet. Ik hou me vast aan een lus terwijl de chauffeur in volle vaart een bocht neemt. Achterin staat een jongen met een appel in zijn mond op het schermpje van zijn telefoon te tikken, hij weet zijn evenwicht te bewaren als een kapitein op volle zee. Een jochie dreigt te vallen, maar zijn moeder kan hem nog net op tijd bij zijn kraag grijpen. Ik zou willen dat iemand mij vasthield tot ik weer op eigen kracht door het leven kan.

Tijdens de rit word ik heen en weer geslingerd, net zoals mijn gedachten nog steeds alle kanten op gaan. Ik ben vrij, maar wat ga ik met al die vrijheid doen? Die vraag kwam ook al in me op toen ik gisteren een cappuccino op het Spui dronk. Wat. Ga. Ik. Met. Al. Die. Vrijheid. Doen. Mijn gebruikelijke weekritme verdween toen we de duikschool verkochten. In de maanden die volgden was ik vooral bezig om de advocaat te voeren met bewijs van Michels wangedrag en met huilen, dat heb ik ook veel gedaan. Maar nu? Is het niet beter om ergens anders opnieuw te beginnen? Ergens ver weg van Michel Vandenberg?

De tram remt af. Ik kijk naar buiten. Nog één halte, dan moet ik eruit. Ondertussen stroomt de wagenbak leeg. Oost is de grens van de stad, een paar haltes verder is het Flevopark

met zijn buitenzwembad. In gedachte ga ik terug naar de tijd vóór Michel. Net afgestudeerd had ik nog de droom om zwembad te geven aan lagereschoolkinderen, of duikles, maar niet in Nederland. Er valt in dit kleine kikkerlandje niet zo heel veel te duiken. Er zijn nauwelijks meren of plassen diep genoeg en de meeste zijn modderig, alleen de Vinkeveense Plassen of de Oosterschelde is aantrekkelijk. Ik wilde naar het zuiden, Spanje of Portugal. Zelfs Bonaire was een optie wat mij betreft. En toen ging ik naar Bitterzoet. We bleven in Nederland, omdat Michel graag in de buurt van zijn familie wilde blijven, dus werd het duikles geven in een zwembad; een zwak aftrekkel van mijn droom om een rustig leventje te leiden in de zon. Ik gaf het op voor de liefde.

Weer remt de tram. Ik wacht tot we stilstaan en loop de treeplank af. Inmiddels is het gaan regenen. Met mijn hoofd diep weggedoken in de kraag van mijn jas bol ik mijn rug en ren naar de overkant, richting het Badhuis.

Regina zit in een hoekje met een boek. Ze legt het ondersteboven op tafel zodra ze me ziet. 'Is alles goed? Je ziet er verzopen en treurig uit.'

'Alles is goed. Beter, nu het straatverbod is toegekend.' Ik vis de envelop die ik vanmorgen in mijn brievenbus vond uit mijn tas. 'Maar op de dag van de uitspraak stuurt Michel een rouwkaart met mijn naam in zilveren letters en daaronder een afscheidsgedichtje dat waarschijnlijk is gejat van Hallmark. Er zat nog een gouden armbandje bij ook, zijn manier om het "goed" te maken. Alsof er nog iets goed vlt te maken!'

Regina werpt er een blik op. 'Bitterslecht en suikerzoet.' Ze trekt een vies gezicht. 'En goud is zo passé. Tijd voor een cabernet sauvignon om het straatverbod te vieren.'

De woorden zijn inderdaad melodramatisch zoet, maar er

steekt ook nog iets anders achter. Iets wat ik ervaar als macht. Michel wist dat hij de rechtszaak zou gaan verliezen en nam op de valreep nog even de kans waar om zich te laten gelden. Dat is mijn ex ten voeten uit. Ik verscheur de kaart in duizend stukjes en stop ze in de envelop om onderweg naar huis alles te dumpen in een vuilnisbak. Inclusief het armbandje. Daarna stuur ik hem een appje: *Leuk bedacht, een rouwkaart met een sieraad. Laat me met rust!* Met gemengde gevoelens, want ik weet niet zeker of ik nu zelf het vonnis met voeten tred. Ik leg mijn toestel weg.

Terwijl Regina bij de bar drankjes bestelt, kijk ik rond. Een paar jaar geleden kwam ik hier nog weleens oude bekenden tegen uit mijn schooltijd, maar tegenwoordig ken ik de gezichten niet langer. Ik ga ook niet zo vaak meer naar dit deel van de stad, alleen naar het Badhuis. Regina woont op een zolderappartementje in de Jordaan. Piepklein, maar met een geweldig uitzicht vanaf het dakterras. Waarom kiezen we eigenlijk niet voor een meer centraal gelegen plek om elkaar te ontmoeten, vraag ik me af.

Ze komt terug van de bar met twee glazen waarin meer ijs zit dan wijn.

‘Alsjeblieft. Geniet ervan. Dat zijn niet mijn woorden, maar die van de serveerster.’

Ik schiet in de lach en tik mijn glas tegen het hare. ‘Op de toekomst.’

We nemen allebei een slok. Dan legt Regina haar onderarmen op tafel en buigt zich met een geheimzinnige blik in haar ogen naar me toe. ‘En waar ligt jouw toekomst?’

‘Geen idee. Ergens. Voorlopig kan ik leven zonder mijn hand op te hoeven houden bij de bijstand. En de jouwe? Blijf je bij Transavia werken?’ Ik zet mijn glas neer.

‘Ik weet het nog niet,’ zegt ze peinzend. ‘Ze hebben me een baan op de grond aangeboden, maar ik ben geen stewardess geworden om koffers te wegen of verdwaalde passagiers naar de juiste gate te wijzen.’

‘Je bent ook geen stewardess geworden om gevaarlijke noodlandingen te maken of branden aan boord te blussen,’ kaats ik terug.

‘Juist wel, gek genoeg. Een vlucht waarbij koffie schenken het spannendste moment van de werkdag is, had ik ook niet volgehouden. Ik heb dit vak juist gekozen om te kunnen handelen in noodsituaties. Daar ben ik voor getraind. Wat ik echter nooit had kunnen bedenken, is dat ik bij de eerste de beste bijna-crash in een paniekerig wrak zou veranderen.’ Regina laat zich een beetje mistroostig achterover in haar stoel vallen.

‘En ik had nooit kunnen bedenken dat mijn huwelijk daartoe zou leiden,’ zeg ik met een zucht. ‘Daar zitten we dan, achtendertig jaar.’

‘Trillend op m’n benen,’ vult Regina aan naar een oude song van Doe Maar. ‘Maar wat zou je werkelijk willen doen, Elles?’

‘Over die vraag heb ik zo ontzettend vaak nagedacht het laatste halfjaar en ik kom er niet uit. De laatste keer dat ik hierover nadacht is meer dan twintig jaar geleden! Iets zinnigs, is het enige wat me telkens weer te binnen schiet, maar iets zinnigs is zo vaag en het lukt me niet om die woorden om te zetten in een concreet plan.’ Ons gesprek maakt me moedeloos terwijl ik juist blij zou moeten zijn. ‘Het heeft gewoon tijd nodig,’ zeg ik erachteraan. Meer voor mezelf dan voor Regina.

Het is een dooddoener. Ik ben aan het opkrabbelen uit een burn-out, net zoals zij. We leerden elkaar kennen bij een vrouwenpraatgroep van uitgebluste dertigers. De tweede avond

stonden we samen bij het buurthuis te wachten tot de deur geopend werd. Regina keek me aan.

‘Elles, zo heet je toch?’ vroeg ze.

Ik was niet in de stemming om te socializen, dus vertrok ik mijn mond in iets wat op een vriendelijke glimlach moest lijken en gaf haar een knikje.

‘Volgens mij vroeg jij je vorige week ook af wat je tussen al die klagende vrouwen deed. Waarom vertrek je niet gewoon naar Spanje om een duikschool te beginnen?’

Ze refereerde met die vraag aan het voorstelrondje waarin ik mijn lotgenoten over mijn droom had verteld.

‘Omdat ik het doodeng vind in m’n eentje,’ was mijn antwoord.

‘Ja, dat kan ik me voorstellen. Ik heb trouwens helemaal geen zin om te wachten tot ik naar binnen mag voor nog zo’n klaagsessie. Is het niet veel gezelliger om een terrasje te zoeken en ons hart bij elkaar uit te storten?’

Ik schoot onmiddellijk in een lach die bevrijdend werkte.

Zo begon onze vriendschap. Twintig jaar lang had ik opgetrokken met de vriendinnen van Michels maten. Vrouwen die me niet meer aankeken sinds het woord ‘scheiden’ was gevallen, ook al was ik niet degene die vreemdging. Regina wandelde op het juiste moment mijn leven binnen.

Als we aan het begin van de avond gearmd in een druilerig Amsterdam etalages bekijken en ik ons in de winkelruit zie staan, dringt het ten volle tot me door dat ze mijn steun en toeverlaat is geweest vanaf het moment dat we elkaar leerden kennen. Andersom heeft zij ook heel wat keren op mijn schouder uitgehuild als ze weer eens was wakker geschrokken uit een nachtmerrie. Het voorval op vliegveld Girona heeft de kranten nauwelijks gehaald. Alleen op nu.nl stond een stukje

over een ‘harde landing’ waarbij meerdere passagiers gewond waren geraakt. In werkelijkheid is het toestel een paar meter uit de lucht gevallen en op de landingsbaan terechtgekomen. Terwijl iedereen in veiligheid werd gebracht via de glijbaan, brak er brand uit in het laadruim. De vlammen waren al door de bodem geslagen toen de crew het toestel kon verlaten. Ondanks dat is Regina gewoon terug naar Schiphol gevlogen.

‘Dat je dat durfde,’ was mijn reactie toen ze dit verhaal bij de praatgroep vertelde. Daarop had ze een verhandeling opgedreund over de statistische kans om door een vliegtuigongeluk om het leven te komen.

‘Er overlijden jaarlijks meer mensen bij een echtelijke ruzie.’ Met die woorden had ze haar relaas beëindigd.

Het gezicht van Michel spiegelt plotseling in de etalageruit. Hij heeft me nooit met één vinger aangeraakt als we ruzie hadden. Ook wat dat betreft pasten we niet binnen de statistieken. Waar is het fout gegaan tussen ons?

Zijn zwarte krullen maken plotseling plaats voor de lange donkere lokken van Regina als ze een rukje aan mijn arm geeft.

‘Slaap je?’

Ik kijk haar van opzij aan. ‘Nee, natuurlijk niet. Waarom vraag je dat?’

‘Je reageerde helemaal niet. Die jurk zou je fantastisch staan. Lekker boho Ibiza.’ Ze knikt naar de etalage waar een dunne zomerjurk met spaghettibandjes hangt met een psychedelisch jarenzeventigprintje van cirkels in oranje, roze en geel.

‘Het doet pijn aan mijn ogen,’ zeg ik.

‘Je moet zoiets aan zien.’ Ze sleurt me mee naar binnen.

Terwijl ergens een torenklok negen uur slaat, laat ik de stof in een pashokje over mijn hoofd glijden. Met een ruk trek ik het gordijn open en ik bekijk mezelf in de spiegel.

‘Geweldig,’ roept de verkoopster terwijl ze een rek met afgeprijsde kleding naar binnen duwt.

‘Mm. Nee,’ zegt Regina als ze mijn radeloze blik in de spiegel vangt. ‘Ik heb er eentje gezien die je veel beter zal staan.’ Ze vist een rood flamboyant exemplaar uit een rek en houdt hem bij me voor. Deze vind ik een stuk mooier.

‘Is er nog tijd om deze te passen?’ vraag ik aan de verkoopster, die ondertussen de winkeldeur op slot draait.

Ze twijfelt geen seconde. ‘Een minuutje moet kunnen.’

Met een glimlach geeft Regina me een zacht duwtje richting het kleedhokje en trekt het gordijn dicht. Terwijl ik me omkleed, vraag ik me af waarom ik zomerjurken aan het passen ben. Mijn kast hangt er vol mee. Kleding die ik zelden draag omdat het in Nederland zelden warm genoeg is. De weken dat de thermometer de afgelopen jaren boven de vijftientig graden steeg, wandelde ik met Michel door de jungle van Laos, of voeren we met een kano de Beiarelva in Noorwegen af. Maar dat was toen...

Ik open het gordijn weer en haal een paar keer diep adem. Zojuist kwam het beklemmende gevoel in mijn borst terug dat ik zo goed ken van de ruzies met Michel. Zal er ooit een tijd komen waarin ik aan mijn ex kan denken zonder het benauwd te krijgen, of hartkloppingen?

‘Prachtig, echt!’ roept Regina, die niet doorheeft dat mijn ademhaling veel te hoog zit.

Ze komt naast me staan en maakt een selfie van ons twee in de spiegel. Dat doet ze doorlopend, selfies maken. Ik zeg er niks van en probeer mijn ademhaling onder controle te krijgen. Het laatste jaar hyperventileer ik om de haverklap en alleen al vanwege mijn werk moet ik dat afleren. Paniek tijdens het duiken leidt tot ongelukken, of erger.

‘Ik neem hem,’ zeg ik om een verkoopgesprek over de jurk en hoe fantastisch hij wel niet staat te voorkomen en ik verdwijn weer in het hokje.

De straatlantaarns verlichten de postbus als ik mijn sleutel er voor de tweede keer die dag in steek. Ditmaal ligt er een envelop van mijn advocaat in, kennelijk gebracht door een koerier, want ook hier zit geen postzegel op. Halverwege de trap trek ik hem met mijn vinger open en haal er een stapeltje papier uit. Bij de laatste tree aangekomen, blijf ik stilstaan. Michel heeft dit vonnis ook vandaag ontvangen, dringt het tot me door. Via een gerechtsdeurwaarder nota bene. Mijn hart lijkt te fladderen. Zou hij het in zijn botte kop halen om te bellen, of te appen, of met zijn vuisten op mijn deur te bonken, zoals een paar weken geleden toen de dagvaarding op zijn mat was gevallen? Kwam hij daarom vanmorgen langs; verhaal halen?

Al lezend loop ik verder, maar de woorden dringen niet tot me door. Terwijl ik mijn sleutel in het gat steek, krabbelen kattennageltjes over het hout aan de andere kant. Voorzichtig duw ik de voordeur open om te voorkomen dat Joris ontsnapt. Het liefst zou ik hem vrij laten rondlopen, maar een Maine Coon in een drukke stad is een slechte combinatie. Eenmaal binnen til ik hem op. Hij laat zich gewillig knuffelen. Eigenlijk is het Michels kat, maar die verloor iedere interesse in het beest na onze breuk.

Ik zet hem weer op de grond en duik op de bank. Onmiddellijk vlieg ik weer overeind. Eerst koffie, daarna ga ik de stukken van de rechtbank lezen. Terwijl het water doorloopt, gooi ik brokjes in Joris’ bakje. Buiten klinken sirenes. Voor het eerst sinds ik hier woon, vraag ik me af of ik niet gewoon moet verhuizen. Weg van de stadse onrust, weg uit Michels blik-

veld, weg van alle herinneringen die tussen deze vier muren hangen. Ik kan al mijn socials afsluiten en een kattenvrouwtje worden in Oost-Groningen. Of mijn jeugdroom laten herleven en naar het buitenland vertrekken.

Met het vonnis in mijn ene hand en een beker koffie in de andere ga ik op de bank zitten. De geur van Michels eau de toilette hangt nog in de kussens. Ik neem me voor ze zo snel mogelijk te wassen en concentreer me dan op de tekst. De rechter maakt in ambtelijke bewoordingen gehakt van mijn ex. Halverwege gekomen blader ik door naar de laatste pagina om de conclusie te lezen. Nu ik op schrift zie staan wat mijn advocaat al over de telefoon vertelde, komt de opluchting. Het is voorbij. Werkelijk voorbij. Deze papieren bezegelen het einde van de periode 'Michel en Elles'. Hij behield alle vrienden, ik zijn kat en het appartement.

Joris springt op de bank en laat zich in de kussens vallen. Hij strekt zijn warme rug uit tegen mijn bovenbeen. Ik ben blij met hem.

'Wat nu,' zeg ik hardop, terwijl ik met mijn vingers door zijn langharige vacht strijk.

Er neuriet een liedje door mijn hoofd dat ik zachtjes begin te zingen. *Misschien neem ik Spanje als besluit. En laat m'n schepen achter. Ik ga er stiekem tussenuit. Een vluchtweg naar een nieuw begin.*

Joris begint te spinnen, kennelijk vindt hij het een goed idee.